

YÖK engelli öğrencilerin eğitimine erişimini mercek altına aldı

YÖK engelli öğrencilerin eğitimine erişimini mercek altına aldı

Yükseköğretim Kurulu, Covid-19 küresel salgın önlemleri kapsamında yürütülen uzaktan eğitim sürecinde üniversitelerde engelli öğrencilere yönelik alınan tedbirleri ve mevcut durumu 195 üniversitenin katıldığı anket ile analiz etti

- Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Covid-19 küresel salgın önlemleri kapsamında yürütülen uzaktan eğitim sürecinde üniversitelerde engelli öğrencilere yönelik alınan tedbirleri ve mevcut durumu 195 üniversitenin katılımıyla yapılan anket ile analiz etti.

AA muhabirinin YÖK yetkililerinden aldığı bilgiye göre, Yükseköğretim Kurulu Engelli Öğrenci Komisyonu Çalışma Grubu, engelli üniversite öğrencilerinin eğitimine erişimini kolaylaştırmak için faaliyetler yürütüyor.

Yükseköğretim Kurulu, "engelsiz erişim" ve "engelsiz eğitim" mottosuyla yükseköğretim kurumlarını tüm öğrenciler için erişilebilir kılmayı hedefliyor.

Bu kapsamda 2018'den itibaren engellilerin sorunlarının çözümü için teklif edici çalışmalar ve projeler gerçekleştirilen yükseköğretim kurumlarına "mekanda erişilebilirlik", "eğitimde erişilebilirlik" ve "sosyo-kültürel faaliyetlerde erişilebilirlik" olmak üzere 3 ayrı kategoride "Engelsiz Üniversite Bayrakları", farklı engelli gruplarına programlarını erişilebilir kılan üniversiteler de "Engelsiz Üniversite Programı" ile ödüllendiriliyor. "Mekanda erişilebilirlik" kriterleri sıralandı. Turuncu bayrak, "eğitimde erişilebilirlik" kriterleri gerçekleştirildiğinde yeşil bayrak, "sosyo-kültürel faaliyetlerde erişilebilirlik" uygulamaya konulduğunda da üniversitelere mavi bayrak veriliyor.

Engelsiz Üniversite Ödülleri, yükseköğretim kurumlarını fiziksel mekanlarda, eğitimde ve sosyokültürel faaliyetlerde erişilebilir kılmak için özendirici, teklif edici oldu ve pek çok üniversite bu konuda komisyonlar oluşturarak çalışmalarına hız kazandırdı.

Ödüllerin ilk verildiği 2018 yılında 41 üniversiteden 318 başvuru varken, 2020'de bu sayı 116 üniversiteden 841'e yükseldi.

YÖKSİS verilerine göre, yükseköğretim kurumlarında 51 bin 647 engelli öğrenci bulunuyor. Bu öğrencilerin 27 bin 782'si ön lisans, 23 bin 581'i lisans, 236'sı yüksek lisans ve 48'i doktora düzeyinde eğitim görüyor. Öğrencilerin yüzde 89'u ise açıköğretim programlarında yer alıyor.

Programın görme engelli bir birey için erişilebilir kılınması ile otizm spektrum bozukluğu olan bir bireyi erişilebilir kılınması farklılık arz ediyor. Bunun için farklı engel gruplarına yönelik farklı tedbirler alınması gerekiyor. - Fiziksel engelli ve görme engelli öğrencilerin yükseköğretime erişimi daha yüksek. Fiziksel ve görme engelli öğrencilerin diğer gruplara göre yükseköğretime erişimi görece daha yüksek. Yükseköğretim Kurulu, son yıllarda almış olduğu kararlarla eğitimde engelli veya otizm spektrum bozukluğu gibi farklı engelli gruplarından öğrencileri de yükseköğretime kazandırmayı hedefliyor.

Eğitimde erişilebilirlik konusunda yapılan çalışmaların ivme kazanmasıyla birlikte yetersiz kaldığı kaydedilirken, ödüller bağlamında engelli öğrencilerin kampüs yaşamına kazandırılmasına öncelik veriliyor.

Gerçek engelli öğrenci sayılarının YÖKSİS'te kayıtlı bulunanlardan daha yüksek olduğu tahmin ediliyor. Tüm engelli öğrencilere ulaşmak için yükseköğretim kurumlarının farkındalık artırıcı çalışmalar yapması bekleniyor.

- Covid-19 salgını sürecinde engelli öğrencilere yönelik çalışmalar KAPAT [X]Küresel salgın sürecinde uzaktan, dijital ortamda eğitim devam ederken süreçten hastaları bulunan veya engelli olan öğrenciler farklı problemlerle karşılaşılıyor.

Bu bağlamda, Yükseköğretim Kurulunca koronavirus önlemleri kapsamında başlatılan uzaktan eğitimde canlı derslerde ve içerikler hazırlanırken engelli öğrencilere yönelik farkındalık oluşturacak bir dizi tedbir ve önlemleri kapsayan bir çerçeve karar hazırlanarak üniversitelere gönderildi.

Yazıda, sadece farkındalık artırarak sunumlarda, ders hazırlıklarında ve ders anlatımında dikkat edilecek küçük detayların bu öğrenciler için büyük anlam ifade edeceğinin altı çizildi.

Konuyla ilgili olarak "Küresel Salgında Yeni Normalle Mücadele Süreci Rehberi" ile "Küresel Salgın Bağlamında Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi Kılavuzu"nda uzaktan eğitimi süreçten hastaları bulunan ve engelli öğrencilere mümkün olduğunca erişilebilir kılmak için gerekli tedbirlerin imkanlar çerçevesinde alınmasına yönelik esaslara yer verildi.

- Anket ile üniversiteli engellilerin mevcut durumu analiz edildi. Yükseköğretim Kurulu, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü kapsamında, engelli öğrencilerin eğitimine erişimindeki mevcut durumu analiz etmek üzere yeni bir çalışma daha yürüttü.

Kovid-19 küresel salgını sürecinde yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim süreçleri ayrıntılı olarak uzaktan ve çevirim içi uygulamalarla yürütüldüğünden, bu süreçte engelli öğrencilere yönelik olarak alınan tedbirleri ve mevcut durumu değerlendirmek üzere YÖK Engelli Öğrenci Çalışma Grubu'nda yer alan akademisyenler tarafından bir anket hazırlanarak yükseköğretim kurumlarına gönderildi.

Ankete 195 yükseköğretim kurumu katıldı. Uzaktan eğitim sürecinde alınan tedbirler ile öğrenciler ve ailelerine yönelik psikososyal destekler sorgulandı. Buna göre, ankete katılan 195 üniversitede, 32 bin 452'si erkek, 15 bin 707 kız olmak üzere toplam 48 bin 159 engelli öğrenci eğitim alıyor.

Bu öğrencilerden 8 bin 317'si görme engelli, 2 bin 777'si eğitimde engelli, 149'u zihinsel engelli, 22 bin 618'i fiziksel engelli, 64'ü otizmli, 182'si konumla bozukluğu, 347'si öğrenme güçlüğü ve 12 bin 610'u diğer engel gruplarında iken 1095'inin engel grubuna ilişkin bilgi verilmedi.

Bu öğrencilerden 904'ü (yüzde 1,88) tıp ve sağlık, 1957'si (yüzde 4,06) mühendislik ve fen bilimleri, 43 bin 614'ü (yüzde 90,56) sosyal bilimler, 564'ü (yüzde 1,17) güzel sanatlar, 553'ü (yüzde 1,15) meslek yüksek okulunda eğitim görüyor.

116 üniversitenin (yüzde 59,48) koronavirus komisyonunda engelli öğrencilere yönelik çalışma yapılırken, 79'unda (yüzde 40,52) bu gerçekleştirilmedi.

Engelli öğrencilerin internet erişimleri ve internet alt yapısı 162 üniversitede (yüzde 83,08) sorgulanırken, 33'ünde (yüzde 16,92) sorgulanmadı.

Ankete katılan 162 üniversitede (yüzde 83,08) engelli öğrencilerin aksayan eğitim faaliyetlerini telafi etmeye yönelik çalışmalar yapılırken, 33 üniversitede (yüzde 16,92) bu çalışmalara yer verilmedi.

"Uzaktan eğitim sisteminde derslerden yüz yüze eğitimdeki verimi aldığını düşünüyor musunuz" sorusuna 81 üniversite (yüzde 41,54) "evet", 114 üniversite (yüzde 58,46) "hayır" yanıtını verdi. Ancak üniversitelerden 178'i (yüzde 91,28) uzaktan eğitimle ilgili uygulamaların salgın sonrası yüz yüze eğitim döneminde de devam etmesini istedi.

Bunun yanında uzaktan eğitim derslerinde alt yazı uygulaması sadece 36 üniversitede (yüzde 19,35), internet dili tercümanı uygulaması ise 8 üniversitede (yüzde 4,30) yer aldı.

Ankete katılan 132 üniversite (yüzde 70,97) uzaktan eğitim uygulamalarında engelsiz erişim kapsamında öğrencilere zengin doküman kaydı yaptığını, sadece 51 üniversite ise sınav uygulamalarında engelli öğrencilere yardımcı malzeme ve cihaz yardımı yapıldığını bildirdi.

- Psikososyal destekler

Üniversitelerden 115'i (yüzde 58,98) engelli ö rencilerin uzaktan ö retimle ilgili e itsel ve psikososyal ihtiyaçlarına ili kin taleplerinin belirlendi i, 80'i ise (yüzde 41,02) belirlenmedi i yönünde bilgi verdi.

Uzaktan ö retim kapsamında engelli ö renciler için bireysel e itim programı uygulayan üniversite sayısı ise 39'da (yüzde 20) kaldı.

Türkiye genelinde 150 üniversitede ise (yüzde 76,92) engelli ö renci birimi tarafından e-posta, sosyal medya araçları vasıtasıyla engelli ö rencileri bilgilendirmeye yönelik uygulamalar gerçekte tirildi.

Tags: